

Tortosa, capital de les Terres de l'Ebre

El riu Ebre -els habitants de la zona sempre l'hem conegut com Ebro i mai com Ebre- ha sigut l'eix vertebrador d'un ampli territori que s'estén des de Morella fins a Alcalà de Xivert, al Montsant i al coll de Balaguer, sobre el qual Tortosa va exercir de capital religiosa, administrativa, política i social durant centenars d'anys. Del seu predomini territorial consolidat, en tenim constància des de la protohistòria, quan ja era capital de la Il·lucavònia. Si disposéssim de documentació escrita també trobaríem impresa la seua ascendència d'èpoques anteriors. El riu havia vertebrat un territori amb un caràcter propi i determinant que s'estenia entre el sud de Catalunya, el nord del País Valencià i les comarques aragoneses de llengua catalana de la conca del Matarranya. Prosseguint el seu influx, en època romana, se li assignà el reconeixement pel just valiment que exercia: la seu del Bisbat. Unes terres amb el "tortosi" com a llengua catalana diferenciada de la resta, amb caràcter propi pels seus costums i el seu folklore i marcada -com he assenyalat adés- pel factor consolidant del riu. El corrent de les seues aigües, sempre assentat sobre el camí de sirga i els llaüts, el seu important port fluvial i la manca de comunicacions terrestres li atorgaren l'autoritat del transport de mercaderies i persones gairebé l'únic possible, entre la Mediterrània i les espanyes, per la seua comoditat, rapidesa i viabilitat econòmica. Els camins començaren a obrir-se a darreries del segle XIX, però el riu mantingué la seua vitalitat comunicativa fins ben entrat el segle XX. Només l'asfalt i el ferrocarril li robaren la seua influència que havia mantingut des de l'antigor, però no així la seua marcadíssima personalitat

Anton Monner
Historiador

pròpia de les seues comarques.

Però com sempre ha succeït, quan la política s'ha exercit imperativament des de lluny, sense conèixer el territori i la idiosincràsia de la gent, amb la divisió d'Espanya per províncies, Tortosa va quedar totalment desmembrada del

"Molts esperem la independència de Catalunya perquè Tortosa siga la capital de les Terres de l'Ebre"

seu poder capital. Javier de Burgos, l'any 1833, obvià les raons naturals que havien lligat i harmonitzat una zona ben definida i homòloga, annexionant-nos a la província de Tàrragona, Castelló i Terol. Però passats gairebé 200 anys, les Terres de l'Ebre mantenen el seu caràcter i les seues peculiariats. Des dels governs de Madrid, si poc entenen sobre la nostra llengua, la personalitat, els sentiments i el sentit emprendor, menys poden entendre que l'estructuració administrativa siga la correcta i l'adient per al nostre desenvolupament.

Vet aquí la necessitat que tenim els catalans de disposar de llibertat per a coses tan elementals com és la nostra elecció voluntària dels territoris i les capitalitats administratives de les mateixes. Una nació

com és la catalana, sense disposar de poder polític i financer propis, comporta greus perjudicis per als seus habitants. Qui sap si avui per arribar a Barcelona per via ferroviària hauríem d'estar des d'Ulldesconca o des de Riba-roja gairebé tres hores de viatge i arribar sempre amb retard? Qui sap si encara avui disposaríem d'una sola via per atendre els trens de rodalies, els ràpids i les mercaderies que arriben des d'Andalusia? Qui sap si per viatjar fins a Barcelona hauríem de pagar uns peatges d'uns 40 euros? Qui sap si el territori català mantindria uns desnivells econòmics entre unes zones i altres malgrat disposar del riu -el més cabalós-, les centrals nuclears i els centenars de molins productors d'electricitat que produeixen energia el doble del que necessita tot Catalunya? Qui sap si les indústries, els negocis i el comerç no s'haguessen pogut prodigar per totes les comarques amb homogeneïtat de no existir alguns impediments polítics actuals? Qui sap si el nostre Delta, únic al sud d'Europa, amb tantes riqueses interiors, tot just ha començat a descobrir-se turísticament de fa quatre dies? Qui sap si la nostra aigua i la nostra electricitat havien de servir per enriquir el Camp i la costa Daurada mentre prosseguia la depressió demogràfica al nostre territori?

Queden moltes preguntes a l'aire. Però sí que en tenim una de clara: Tortosa ha de ser la capital d'un territori homogeni que l'envolta, que té personalitat pròpia i necessita disposar d'una administració potent que pugui valorar llurs necessitats per la seua gent i els seus polítics. Molts esperem la independència de Catalunya perquè Tortosa siga la capital de les Terres de l'Ebre com durant milers d'anys ha exercit sobre el seu territori.